Turinys

Pratarmė 12
Įvadas 14

I. Dabartinės latvių kalbos daiktavardžio linksniavimo sistema 19

Sistemos struktūriniai požymiai (§ 1) 19
Skaičiaus kategorija (§ 2–3) 20
Linksnio kategorija ir daiktavardžio kaityba (§ 4–5) 22
Daiktavardžio linksniavimas (§ 6–8) 26
Fleksinių klasių paradigmos (§ 9) 28
Morfologinės fleksinių formų ypatybės (§ 10–12) 31
Kaitybos taisyklės ir išvestinės formos (§ 13–14) 35
Išvestinių formų tipai (§ 15) 36
Fleksinių formų ikoniškumo laipsniai (§ 16–18) 38
Fleksinių formų sinkretizmas (§ 19) 42
Galūnių sutapimas. Giminės problema (§ 20–21) 44
Natūrali fleksinių klasių hierarchija (§ 22) 47
Stabiliosios ir nestabiliosios fleksinės klasės (§ 23–25) 51
Išvados (§ 26) 55

II. Daiktavardžio linksniavimo sistemos latvių tarmėse 57

Lyviškoji tarmė (§ 27) 57
Skaičiaus simbolizavimas (§ 28) 61
Fleksinių formų struktūra (§ 29–30) 63
Augšzemniekų tarmė (§ 31) 67
Skaičiaus simbolizavimas (§ 32) 71
Fleksinių formų struktūra (§ 33–35) 71
Šnektų daiktavardžio fleksinių klasių hierarchija (§ 36–37) 76
Apibendrinamosios pastabos (§ 38) 83

III. Latvių kalbos daiktavardžio linksniavimo sistemos rekonstrukcija ir sistemos struktūriniai požymiai 85

Morfologinės struktūros kūrimo principai (§ 39) 85
Vidinės rekonstrukcijos išgalės (§ 40–46) 92
Latvių senųjų tekstų daiktavardžio linksniavimo sistema (§ 47) 98
Senųjų tekstų kalbos, rašybos ir linksniavimo sistemos ypatybės (§ 48–50) 111

Daiktavardžio fleksinių formų galūnių sandara senuosiuose raštuose 116

Vienaskaita (§ 51–57)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 51) 116
Vienaskaitos genityvas (§ 52) 116
Vienaskaitos datyvas (§ 53) 120
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 54) 120
Vienaskaitos instrumentalis (§ 55) 121
Vienaskaitos lokatyvas (§ 56) 121
Vienaskaitos iliatyvas (§ 57) 121
Daugiskaita (§ 58–64)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 58) 122
Daugiskaitos genityvas (§ 59–60) 122
Daugiskaitos datyvas ir instrumentalis (§ 61) 132
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 62) 135
Daugiskaitos lokatyvas (§ 63) 135
Daugiskaitos aliatyvas (§ 64) 136

Daiktavardžio frazės su determinatoriumi senuosiuose latvių raštuose: jų struktūra ir kilmė (§ 65–66) 136
XVII a. daiktavardžio fleksinės klasės ir jų paradigmos (§ 67) 142
XVI a. pradžios daiktavardžio fleksinės klasės ir jų paradigmos (§ 68) 146

IV. Rytų baltų prokalbės daiktavardžio linksniavimo sistemos rekonstrukcija 151

Bendrosios pastabos (§ 69–70) 151

Linksniavimo sistemos struktūriniai požymiai 155

Giminės kategorija (§ 71–73) 155
Skaičiaus kategorijos simbolizavimas (§ 74) 160
Linksnio kategorija (§ 75) 160

Fleksinių formų rekonstrukcija (§ 76–206) 162
a kamienas 162
Vienaskaita (§ 76–85)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 76) 162
Vienaskaitos genityvas (§ 77) 162
Vienaskaitos datyvas (§ 78) 162
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 79) 163
Vienaskaitos instrumentalis (§ 80) 164
Vienaskaitos inesyvas (§ 81) 164
Vienaskaitos iliatyvas (§ 82) 164
Vienaskaitos adesyvas (§ 83) 165
Vienaskaitos aliatyvas (§ 84) 165
Vienaskaitos vokatyvas (§ 85) 165
Daugiskaita (§ 86–93)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 86) 165
Daugiskaitos genityvas (§ 87) 166
Daugiskaitos datyvas (§ 88) 168
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 89) 169
Daugiskaitos instrumentalis (§ 90) 170
Daugiskaitos lokatyvas (inesyvas) (§ 91) 170
Daugiskaitos iliatyvas (§ 92) 171
Daugiskaitos aliatyvas (§ 93) 171
Dviskaita (§ 94–97)
Dviskaitos nominatyvas-akuzatyvas (§ 94) 171
Dviskaitos genityvas (§ 95) 171
Dviskaitos datyvas-instrumentalis (§ 96) 172
Dviskaitos lokatyvas (§ 97) 172
ja$_1$ kamienas (§ 98) 172
ja$_2$ kamienas (§ 99) 173
(*j*)*ā* kamienas (§ 100–118) 174
Vienaskaita (§ 101–110)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 101) 174
Vienaskaitos genityvas (§ 102) 175
Vienaskaitos datyvas (§ 103) 175
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 104) 175
Vienaskaitos instrumentalis (§ 105) 175
Vienaskaitos inesyvas (§ 106) 175
Vienaskaitos iliatyvas (§ 107) 176
Vienaskaitos adesyvas (§ 108) 176

Fleksinių formų rekonstrukcija (§ 76–206) 162
a kamienas 162
Vienaskaita (§ 76–85)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 76) 162
Vienaskaitos genityvas (§ 77) 162
Vienaskaitos datyvas (§ 78) 162
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 79) 163
Vienaskaitos instrumentalis (§ 80) 164
Vienaskaitos inesyvas (§ 81) 164
Vienaskaitos iliatyvas (§ 82) 164
Vienaskaitos adesyvas (§ 83) 165
Vienaskaitos aliatyvas (§ 84) 165
Vienaskaitos vokatyvas (§ 85) 165
Daugiskaita (§ 86-93)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 86) 165
Daugiskaitos genityvas (§ 87) 166
Daugiskaitos datyvas (§ 88) 168
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 89) 169
Daugiskaitos instrumentalis (§ 90) 170
Daugiskaitos lokatyvas (inesyvas) (§ 91) 170
Daugiskaitos iliatyvas (§ 92) 171
Daugiskaitos aliatyvas (§ 93) 171
Dviskaita (§ 94–97)
Dviskaitos nominatyvas-akuzatyvas (§ 94) 171
Dviskaitos genityvas (§ 95) 171
Dviskaitos datyvas-instrumentalis (§ 96) 172
Dviskaitos lokatyvas (§ 97) 172
*ja*₁ kamienas (§ 98) 172
*ja*₂ kamienas (§ 99) 173
(*j*)*ā* kamienas (§ 100-118) 174
Vienaskaita (§ 101–110)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 101) 174
Vienaskaitos genityvas (§ 102) 175
Vienaskaitos datyvas (§ 103) 175
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 104) 175
Vienaskaitos instrumentalis (§ 105) 175
Vienaskaitos inesyvas (§ 106) 175
Vienaskaitos iliatyvas (§ 107) 176
Vienaskaitos adesyvas (§ 108) 176

Vienaskaitos aliatyvas (§ 109) ... 176
Vienaskaitos vokatyvas (§ 110) ... 176
Daugiskaita (§ 111–118)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 111) ... 176
Daugiskaitos datyvas (§ 112) ... 177
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 113) ... 177
Daugiskaitos instrumentalis (§ 114) ... 177
Daugiskaitos inesyvas (lokatyvas) (§ 115) ... 177
Daugiskaitos iliatyvas (§ 116) ... 177
Daugiskaitos aliatyvas (§ 117) ... 178
Daugiskaitos vokatyvas (§ 118) ... 178
Dviskaita (§ 119–120)
Dviskaitos nominatyvas-akuzatyvas (§ 119) ... 178
Dviskaitos datyvas-instrumentalis (§ 120) ... 178
ē kamienas (§ 121–142) ... 179
Vienaskaita (§ 122–131)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 122) ... 179
Vienaskaitos genityvas (§ 123) ... 179
Vienaskaitos datyvas (§ 124) ... 179
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 125) ... 179
Vienaskaitos instrumentalis (§ 126) ... 179
Vienaskaitos inesyvas (§ 127) ... 179
Vienaskaitos iliatyvas (§ 128) ... 179
Vienaskaitos adesyvas (§ 129) ... 179
Vienaskaitos aliatyvas (§ 130) ... 180
Vienaskaitos vokatyvas (§ 131) ... 180
Daugiskaita (§ 132–140)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 132) ... 180
Daugiskaitos genityvas (§ 133) ... 180
Daugiskaitos datyvas (§ 134) ... 180
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 135) ... 180
Daugiskaitos instrumentalis (§ 136) ... 180
Daugiskaitos inesyvas (§ 137) ... 180
Daugiskaitos iliatyvas (§ 138) ... 180
Daugiskaitos aliatyvas (§ 139) ... 180
Daugiskaitos vokatyvas (§ 140) ... 180
Dviskaita (§ 141–142)
Dviskaitos nominatyvas-akuzatyvas (§ 141) ... 181
Dviskaitos datyvas-instrumentalis (§ 142) ... 181

i kamienas (§ 143–165) 181
Vienaskaita (§ 146–155)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 146) 186
Vienaskaitos genityvas (§ 147) 187
Vienaskaitos datyvas (§ 148) 187
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 149) 187
Vienaskaitos instrumentalis (§ 150) 187
Vienaskaitos inesyvas (§ 151) 187
Vienaskaitos iliatyvas (§ 152) 188
Vienaskaitos adesyvas (§ 153) 188
Vienaskaitos aliatyvas (§ 154) 188
Vienaskaitos vokatyvas (§ 155) 188
Daugiskaita (§ 156–163)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 156) 188
Daugiskaitos genityvas (§ 157) 189
Daugiskaitos datyvas (§ 158) 189
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 159) 189
Daugiskaitos instrumentalis (§ 160) 189
Daugiskaitos inesyvas (§ 161) 189
Daugiskaitos iliatyvas (§ 162) 190
Daugiskaitos aliatyvas (§ 163) 190
Dviskaita (§ 164–165)
Dviskaitos nominatyvas-akuzatyvas (§ 164) 190
Dviskaitos datyvas-instrumentalis (§ 165) 190
Bevardė giminė (§ 166) 190

u kamienas (§ 167–186) 191
Vienaskaita (§ 168–177)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 168) 191
Vienaskaitos genityvas (§ 169) 191
Vienaskaitos datyvas (§ 170) 192
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 171) 192
Vienaskaitos instrumentalis (§ 172) 192
Vienaskaitos inesyvas (§ 173) 193
Vienaskaitos iliatyvas (§ 174) 193
Vienaskaitos adesyvas (§ 175) 193
Vienaskaitos aliatyvas (§ 176) 193
Vienaskaitos vokatyvas (§ 177) 193
Daugiskaita (§ 178–184)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 178) 193
Daugiskaitos genityvas (§ 179) 194

Daugiskaitos datyvas (§ 180) ... 194
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 181) ... 194
Daugiskaitos instrumentalis (§ 182) ... 195
Daugiskaitos inesyvas (§ 183) ... 195
Daugiskaitos iliatyvas (§ 184) ... 195
Dviskaita (§ 185–186)
Dviskaitos nominatyvas-akuzatyvas (§ 185) ... 195
Dviskaitos datyvas-instrumentalis (§ 186) ... 195

c kamienas (§ 187–206) ... 196
Vienaskaita (§ 188–196)
Vienaskaitos nominatyvas (§ 188) ... 197
Vienaskaitos genityvas (§ 189) ... 197
Vienaskaitos datyvas (§ 190) ... 197
Vienaskaitos akuzatyvas (§ 191) ... 197
Vienaskaitos instrumentalis (§ 192) ... 197
Vienaskaitos inesyvas (§ 193) ... 198
Vienaskaitos iliatyvas (§ 194) ... 198
Vienaskaitos adesyvas (§ 195) ... 198
Vienaskaitos aliatyvas (§ 196) ... 198
Daugiskaita (§ 197–204)
Daugiskaitos nominatyvas (§ 197) ... 198
Daugiskaitos genityvas (§ 198) ... 198
Daugiskaitos datyvas (§ 199) ... 199
Daugiskaitos akuzatyvas (§ 200) ... 199
Daugiskaitos instrumentalis (§ 201) ... 199
Daugiskaitos inesyvas (§ 202) ... 199
Daugiskaitos iliatyvas (§ 203) ... 199
Daugiskaitos aliatyvas (§ 204) ... 200
Dviskaita (§ 205–206)
Dviskaitos nominatyvas-akuzatyvas (§ 205) ... 200
Dviskaitos datyvas-instrumentalis (§ 206) ... 200

Fleksinių klasių paradigmos (§ 207) ... 200

V. Latvių prokalbės daiktavardžio linksniavimo sistemos struktūriniai požymiai ... 206

Įvadinės pastabos (§ 208) ... 206
Latvių prokalbės daiktavardžių fleksinės klasės ir jų paradigmos (§ 209–211) ... 208

Latvių prokalbės daiktavardžių fleksinių formų tipai (§ 212) 215
Fleksinių formų ikoniškumo laipsniai (§ 213) 217
Fleksinių formų implikacinė daryba (§ 214) 219

VI. Latvių kalbos daiktavardžio linksniavimo sistemos raida 222

Įvadinės pastabos (§ 215) 222
Tautosilabinių *aN tipo dvigarsių pakitimas (§ 216) 225
Daugiskaitos nominatyvo formos galūnės kilmės problema (§ 217-218) 227
Dvibalsių ir ilgųjų balsių trumpėjimo poveikis daiktavardžio morfologijai (§ 219–220) 232
Analogijos vaidmuo daiktavardžio fleksinių formų raidoje (§ 221-223) 238
Morfemų sandaros suvienodinimas ir daiktavardžio morfologijos raida (§ 224–225) 244
Tolesni fonologiniai pakitimai (§ 226) 249
Inesyvo ir iliatyvo formų neutralizacija (§ 227) 251
Tolesnė lokatyvo formų raida (§ 228) 253
Pirmasis dviskaitos nykimo tarpsnis (§ 229-230) 257
Nestabiliųjų fleksinių klasių raida (§ 231) 262

Daiktavardžio linksniavimo raida tarmėse (§ 232–248) 265

Pirminių trumpųjų balsių nykimas (§ 233) 265
Antrinių trumpųjų balsių nykimas (§ 234) 266
Žodžio galo balsių kokybiniai pakitimai (§ 235) 267
Morfologiniai pakitimai (§ 236-248) 268
Išvados (§ 249) 285

Bendrosios išvados 285

Literatūra 294
Šaltinių sutrumpinimai 304
Kalbų ir dialektų sutrumpinimai 306
Terminų sutrumpinimai 306
Pagrindiniai simboliai ir sutartiniai ženklai 306
The Declension System of the Latvian Noun: Synchrony and Diachrony 307